

Sygn. akt IV CSK 824/15

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
przeciwko "P." Spółce Akcyjnej w L.

o wydanie i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 czerwca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 24 czerwca 2015 r., sygn. akt I ACa 866/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3600
(trzy tysiące sześćset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powodowe S. Sp. z o.o. w S. wniosły skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 24 czerwca 2015 r. oddalającego ich apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 16 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo powoda skierowane przeciwko pozwanemu P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L., zawierające żądanie przywrócenia stanu poprzedniego nieruchomości położonych we wsi S., gmina S. o numerach ewidencyjnych 41, 42, 43, 44, 38, 37 i 74/2, poprzez nakazanie pozwanemu usunięcia należącej do niego linii wysokiego napięcia oraz o zakazanie naruszania

nieruchomości będącej własnością powoda. Ponadto na podstawie art. 223 § 1 k.c. w zw. z art. 224 § 1 k.c. powód wnosił o zasądzenie od pozwanego wynagrodzenia za bezumowne użytkowanie gruntu w okresie od 2000 r. do chwili wydania mu wolnej od zabudowań nieruchomości, które sprecyzował w piśmie z dnia 31 maja 2012 r. jako żądanie zasądzenia wynagrodzenia za okres od 1 czerwca 2006 r. do 31 maja 2009 r. oraz ustalenia aktualnej miesięcznej wysokości wynagrodzenia. Następnie, w piśmie z dnia 20 września 2013 r., powód ponownie doprecyzował żądanie oraz rozszerzył powództwo o zapłatę. Sądy obu instancji uznały, iż powodowi nie przysługuje roszczenie negatoryjne, ponieważ domniemanie faktyczne wywiedzione z faktu uzyskania przez poprzednika pozwanego pozwolenia na budowę linii pozwala przyjąć, że umieścił linię na spornych nieruchomościach za zgodą jej właścicieli, zaś wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z tych nieruchomości nie mogło zostać zasądzone, bowiem powód w toku procesu nie udowodnił kiedy nabył tytuł prawny do poszczególnych działek. Sądy wskazały, iż słupy posadowione zostały zgodnie z prawem, w oparciu o decyzje administracyjne wydane przez kompetentne do tego organy. Oceniły też, że w części rozszerzonej powództwo nie mogło zostać rozpatrzone z uwagi na zakaz płynący z mającego zastosowanie w sprawie, choć już nieobowiązującego w chwili orzekania art. 479⁴ § 2 k.p.c.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie prawa materialnego przez niezastosowanie art. 21 ust. 1 oraz art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 222 § 2 k.c. i art. 224 § 2 w zw. z art. 225 w zw. z art. 230 w zw. z art. 352 § 2 k.c. oraz art. 6 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie. Zarzucił też naruszenie przepisów postępowania - art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym przed 3 maja 2012 r.) w związku z art. 9 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 385 a contrario k.p.c.; art. 231 w zw. z art. 385 a contrario k.p.c.; art. 233 § 1 oraz art. 244 § 1 w zw. z art. 382 w zw. z art. 385 a contrario k.p.c., a także art. 479¹² § 1 k.p.c. We wnioskach skarżący domagał się uchylenia w całości wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o nieprzyjęcie tej skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę przyjęcia jego skargi do rozpoznania wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. to znaczy oczywistą zasadnością tej skargi z uwagi na to, że dowód z odpisu decyzji z dnia 19 września 1991 r., stanowiący dla Sądów obu instancji punkt wyjścia przy formułowaniu wniosku o zgodzie właścicieli nieruchomości na posadowienie linii przesyłowej, powołany przez pozwanego w piśmie z dnia 2 lipca 2012 r. jest objęty prekluzją dowodową na podstawie art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. (w brzmieniu sprzed dnia 3 maja 2012 r.). Zdaniem skarżącego pozwany powinien był powołać ten dowód już w odpowiedzi na pozew z dnia 15 czerwca 2009 r. (a więc trzy lata wcześniej) i Sądy niesłusznie przyjęły, że potrzeba powołania tego dowodu powstała później i była wynikiem twierdzeń podnoszonych w toku postępowania przez powoda. Skarżący wskazał też, że Sąd z treści tej decyzji wyprowadził wniosek o wyrażeniu przez poprzednich właścicieli nieruchomości zgody na budowę linii WN 110 kV S. – A. w wyniku dowolnej oceny dowodów. Ponadto powołał się na potwierdzenie przez pozwanego tytułu prawnego powoda do nieruchomości, przez które przebiegała linia [...], podważające zasadność poglądu obu Sądów o niewykazaniu

przez powoda tego faktu i o spóźnionym zgłoszeniu wniosków dowodowych mających go udowodnić w postępowaniu apelacyjnym.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, zachodzi tylko wtedy, gdy z samej treści skargi zestawionej z treścią i motywami zaskarżonego rozstrzygnięcia, bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań jednoznacznie wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie, a zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Skarga powoda nie spełnia tych wymagań. Trudno zgodzić się ze skarżącym, że oczywiście uzasadniony w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jest zarzut nieprawidłowego uwzględnienia sprekludowanego dowodu z dokumentu - odpisu decyzji o pozwoleniu na budowę, poddany ocenie w zestawieniu z przebiegiem postępowania w niniejszej sprawie, szczególnie w związku z uzyskaniem w jego toku przez pozwanego orzeczenia potwierdzającego nabycie służebności o treści odpowiadającej służebności przesylu dotyczącej spornej linii i argumentacji stron dostosowywanej do treści orzeczenia powodującego wyjaśnienie stanu prawnego linii przesylowej należącej do pozwanego. W tym wypadku ocena, czy doszło do naruszenia przepisów o prekluzji nie może być oceniane jako dostrzegalne a prima vista i jednoznaczne. Skoro przepis art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. przewiduje możliwość złożenia w terminie późniejszym także nowych twierdzeń i wniosków dowodowych, jeżeli potrzeba ich powołania wynikała później, to konieczne jest relatywizowanie tej potrzeby do konkretnych okoliczności rozpoznawanej sprawy, w czym mieści się pewien zakres władzy dyskrecyjnej przyznanej sądowi, uprawnionemu do dokonywania stosownych ustaleń i ocen, co tym bardziej podważa koncepcje oczywistości podniesionego zarzutu i - zarazem - oczywistej wadliwości rozstrzygnięcia.

Przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie mogła więc stać się podstawą przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi powoda do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 98 § 1 i 3, art. 99 i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., a wysokość

tych kosztów z postanowień § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 7 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

jw